

MATERIAŁY WŁADYSŁAWA BIEGAJŁY
(1924-1972)
(III-206)

Władysław Biegajło urodził się 31 stycznia 1924 r. w Worgulach w pow. Biała Podlaska, jako syn Józefa - rolnika i Zofii z Czykalskich. W 1938 r. rozpoczął naukę w Państwowym Gimnazjum w Leśnej Podlaskiej. Po zamknięciu Gimnazjum przez Niemców w 1939 r. kontynuował naukę na kompletach tajnego nauczania. W 1941 r. przerwał naukę i do końca wojny pracował w gospodarstwie rolnym ojca. W 1945 r. Władysław Biegajło zapisał się do Państwowego Liceum Pedagogicznego w Leśnej Podlaskiej, które ukończył w 1948 r.

W 1949 r. pracował jako nauczyciel szkoły podstawowej w Łomazach. Tegoż roku podjął studia geograficzne na Uniwersytecie Warszawskim. Ukończył je w 1954 r. uzyskując dyplom na podstawie pracy magisterskiej *Ciechanowiec monografia geograficzno – gospodarcza*. Podczas studiów pracował w Państwowym Przedsiębiorstwie Fotogrametrii i Kartografii w Warszawie, a od 1952 r. na Uniwersytecie Warszawskim jako zastępca asystenta w Katedrze Geografii Fizycznej. W 1954 r. po ukończeniu studiów został asystentem w Instytucie Geografii PAN, początkowo w pracowni, a następnie w Zakładzie Geografii Rolnictwa, gdzie zajmował się zagadnieniami obszarów opóźnionych w rozwoju, a następnie problematyką przestrzenną rolnictwa. Był członkiem działającego przy Instytucie Geografii PAN Zespołu Białostockiego w ramach którego prowadził badania nad rolnictwem w woj. białostockim. W roku 1961 uzyskał stopień doktora nauk przyrodniczych na podstawie rozprawy *Sposoby gospodarowania w rolnictwie województwa białostockiego* napisanej pod kierunkiem prof. dr. J. Kostrowickiego.

Ponadto od 1956 r. Władysław Biegajło zajmował się problematyką użytkowania ziemi, prowadząc w różnych częściach Polski badania terenowe w tym zakresie. Począwszy od 1962 r. kierował on zespołami badającymi użytkowanie ziemi na terenie Czechosłowacji, Jugosławii, Węgier i Bułgarii.

W celu głębszego poznania zagadnień geografii rolnictwa i poznania metod badań w tym zakresie odbył staż naukowy w kilku ośrodkach naukowych zagranicą m.in. ZSRR i Czechosłowacji. W roku 1962 Władysław Biegajło otrzymał półroczne stypendium Ośrodka Badań Śródziemnomorskich przy uniwersytecie w Aix-en-Provence.

Władysław Biegajło uprawiał działalność dydaktyczną. W latach 1963 – 1971 prowadził wykłady z zakresu geografii rolnictwa na Uniwersytecie Łódzkim oraz 1969 w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na Wydziale Ekonomiczno – Rolnym.

Był także członkiem od 1964 r. Rady Naukowo Ekonomiczno – Technicznej przy Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku oraz Komisji Rolnej przy Komitecie Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN i członkiem Rady Naukowo Ekonomiczno – Technicznej przy Wojewódzkiej Radzie Narodowej w Gdańsku.

Władysław Biegajło był autorem 54 prac publikowanych, 4 złożonych z druku, a także 5 tłumaczeń z języków obcych z zakresu ekonomiki rolnej. W 1964 r. podjął pracę habilitacyjną na temat *Próba typologii rolnictwa na przykładzie województwa białostockiego*, którą ukończył w 1972 roku, została ona wydana drukiem. Jednakże kolokwium habilitacyjnego nie zdążył przeprowadzić.

Władysław Biegajło zmarł 11 sierpnia 1972 roku w Warszawie.

Materiał Władysława Biegajły o rozmiarze ok. 0,13 m.b. zostały przekazane przez Instytut Geografii PAN w 1973 r. W 1988 r. część materiałów przekazała w darze dla Archiwum wdowa, mgr Stanisława Biegajło, która też ułatwiła sporządzenie przez Archiwum odbitek kserograficznych z wybranych dokumentów akt personalnych W. Biegajły przechowywanych w Instytucie Geografii PAN.

Spuścizna W. Biegajły została uporządkowana w 1988 r. przez słuchaczy Policealnego Studium Informacji, Archiwistyki i Księgarstwa w Warszawie – specjalność archiwistyka: Tomasza Kruszewskiego i Mariusza Żebrowskiego, jako praca dyplomowa pod kierunkiem mgr Józefa Mizikowskiego.

W trakcie porządkowania spuścizny materiały zostały podzielone na 7 grup.

Grupa I – materiały twórczości naukowej podzielono na następujące podgrupy: prace i artykuły, wykłady, referaty, recenzje oraz materiały warsztatowe. Prace i artykuły dotyczą głównie zagadnień rozwoju rolnictwa w różnych regionach kraju. Ułożono je w porządku chronologicznym. Wykłady i referaty poświęcone są geologii historycznej i typom rolnictwa północno – wschodniej Polski – województwa białostockiego. Materiały warsztatowe to notatki m. in. z zakresu geografii gospodarczej Królestwa Kongresowego.

Grupa II – materiały działalności naukowej twórcy spuścizny w Instytucie Geografii PAN (j.a. 12,13) oraz sprawozdania i notatki z pobytów naukowych zagranicą m. in. w Mongolii, ZSRR, Francji i Włoszech (j.a. 14).

Grupę III – składa się z materiałów biograficznych twórcy spuścizny z których należy wymienić: auto życiorysy, ankietę personalną i bibliografię prac oraz powołania i dyplomy.

Grupa IV – to korespondencja wpływająca, ułożona w porządku alfabetycznym według instytucji i nazwisk nadawców, zaopatrzona w aneks (j. a.19).

Grupa V – materiały o twórcy spuścizny – to recenzja pracy W. Biegajły pt. *Typologia rolnictwa, na przykładzie woj. białostockiego* pióra Floriana Barańskiego i K. Cierniewskiego oraz opinie i nekrologii.

Grupa VI – to materiały osób obcych m. in. autobiografia prac i bibliografia prac prof. dr Alfreda Jahna i autoreferat jego pracy „*Wyżyna Lubelska*” (j.a. 22).

Spuściznę zamykają załączniki (grupa VII). Stanowią druki twórcy spuścizny i osób obcych.

Materiały Władysława Biegajły opatrzone zostały w Archiwum PAN sygnaturą III – 206, w bazie szukajwarchiwach ma nr 319.

Inwentarz zawiera 26 jednostek archiwalnych i 1 aneks.

Źródła i bibliografia

1. *Materiały Władysława Biegajły*, Archiwum PAN, sygn. III – 206, j. 15, 16, 17.
2. T. Haniłow, *Badacz białostockiego rolnictwa*, „Kontrasty”, 1972 nr 11.
3. „Tygodnik Powszechny”, 1972, nr 26 (nekrolog).
4. *Władysław Biegajło 1924 – 1972*, „Przegląd Geograficzny”, 1973, z. 2.

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	Pozycja inwentarza
I. Materiały twórczości naukowej	1 - 11
A. Prace i artykuły	1 - 5
B. Wykłady, referaty i recenzje	6 - 8
C. Materiały warsztatowe	9 – 11
II. Materiały działalności naukowej	12 – 14
III. Materiały biograficzne	15 – 18
IV. Korespondencja	19
V. Materiały o twórcy zespołu	20 – 21
VI. Materiały obce	22 – 25
VII. Załączniki	26

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ**A. Prace i artykuły**

1. *Podstawy aktywizacji gospodarczej miasta Ciechanowca*
Praca
1954, rkp., l., k. 77
2. *Struktura gospodarstw rolnych w Polsce w roku 1958*
Artykuł
Ok. 1958, masz., l., k. 4
3. W. B., Z. Hoffman, *Z badań nad użytkowaniem ziemi w okolicy Praga – Spółdzielnia Kańce*
Artykuł
Ok. 1965, masz., l., k. 29
4. *Gospodarka rolna na Żuławach gdańskich, wieś Radunica*
Artykuł
B.d., masz., l., k. 15
5. Hasła do słownika geograficznego
Spis
B.d., masz., l., k. 19

B. Wykłady, referaty i recenzje

6. Geologia historyczna
Wykłady
Ok. 1950 – 1951, rkp., sz., k. 49
7. Typy rolnictwa północno – wschodniej Polski – Województwo białostockie
Referat
Ok. 1964, masz., l., k. 22
8. *Sostavlenije sielskochozajstviennych kart, Moskwa 1957*
Recenzja pracy
B.d., masz., j. pol., ros., l., k. 7

C. Materiały warsztatowe

9. Geografia gospodarcza dotycząca m. in. rolnictwa Królestwa Kongresowego
Notatki z literatury
Ok. 1950 – 1951, rkp., l., sz., k. 76
10. Charakterystyka środowiska geograficznego i bazy surowcowej województw: białostockiego, gdańskiego, krakowskiego, lubelskiego, łódzkiego, opolskiego, szczecińskiego, warszawskiego
Notatki
Ok. 1954, masz., l., k. 136

11. Dane statystyczne dotyczące aktualnego stanu gospodarki regionu białostockiego
Notatki
Ok. 1957, masz., l., k. 118

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ

12. Instytut Geografii PAN
Opinie i notatki dotyczące projektów nowego podziału administracyjnego na powiaty w obrębie województw, plany badań poświęconych aktywizacji poszczególnych powiatów
1954 – 1955, rkp., masz., l., k. 70
13. Jw.
Notatki w sprawie podziału administracyjnego na powiaty województw: białostockiego, bydgoskiego, gdańskiego, koszalińskiego, krakowskiego, lubelskiego, łódzkiego, olsztyńskiego, opolskiego, rzeszowskiego, szczecińskiego, warszawskiego, wrocławskiego, zielonogórskiego
Ok. 1954, masz., l., k. 160
14. Sprawozdania i notatki z pobytów naukowych zagranicą oraz działalności dydaktycznej w Mongolii, ZSRR, Francji i Włoszech
1960 – 1971, rkp., l., sz., k. 66

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

15. Autożyciorysy, ankieta personalna. Wspomnienia z lat szkolnych. Akt ślubu i zgonu
1954 – 1972, rkp., masz., powiel., l., k. 42, fot. 3
16. Bibliografia prac z lat 1954 – 1971
1971, masz., powiel., l., k. 9
17. Powołania, nominacje, dyplomy i legitymacje
1954 – 1971, masz., powiel., l., k. 25
18. Materiały dotyczące uposażenia z tytułu pracy
1964 – 1971, powiel., l., k. 17

IV. KORESPONDENCJA

19. Osoby i instytucje G-P
Korespondencja wpływająca
1966 – 1969, rkp., masz., l., k. 8, aneks 1

V. MATERIAŁY O TWÓRCY ZESPOŁU

20. Florian Barciński, K. Czerniewski
Recenzje pracy W. B., *Typologia rolnictwa. Na przykładzie województwa białostockiego*
1972, masz., l., k. 8
21. Opinie, nekrologi

1954 – 1972, masz., powiel., l., k. 24.

VI. MATERIAŁY OBCE

22. Jahn Alfred, *Wyżyna lubelska – rzeźba i czwartorzęd*
Autoreferat, auto życiorys, bibliografia prac
1955, masz., l., k. 9
23. Mironiuk Adolf, *Możliwości aktywizacji gospodarczej powiatu Biała – Podlaska województwa lubelskiego*
Praca
1955, masz., l., k. 141
24. Sauszkin J. G., *Wstęp do geografii ekonomicznej*
Praca
1955, masz., l., k. 30
25. Zaremba Józef, *Projekt atlasu Polski (zagadnienia wybrane) ze szczególnym uwzględnieniem ziem odzyskanych*
Praca
1959, masz., l., k. 17

VII. ZAŁĄCZNIKI

26. W.B., *Z badań użytkowania ziemi w Macedonii*
Spis prac naukowych i artykułów Stanisława Lencewicza 1911 – 1931
Prace, referaty, komunikaty ze Zjazdu Naukowego Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego w Gdańsku 4 – 7. IX.1957 r. i kursokonferencji terenowej, Bydgoszcz 1957
1932-1968, druk, l., sz., k.
Druk, poz. 1, „Przegląd Geograficzny”, T. XL, z. 1, 1968
Poz. 2 Warszawa 1932

ANEKS 1

- J. 19. Osoby i instytucje G-P
Gerlach Tadeusz, 1969, l. 1.
„Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” – redakcja 1967, l. 1.
Naukowa Rada Techniczno – Ekonomiczna w Białymstoku, 1969, l. 1.
Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1969, l. 2.
Polska Akademia Nauk. Sekretariat Administracyjny, 1966, l. 2.
Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej – Wojewódzka Pracownia Planów Regionalnych w Białymstoku, 1966, l. 1.